

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 1To/99/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5814010322
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Gallová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5814010322.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Gallovej a sudcov JUDr. Pavla Polku a JUDr. Márie Urbanovej, na verejnom zasadnutí konanom 29. septembra 2015 prejednal odvolanie obžalovaného C. N. proti rozsudku Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 4T/23/2014 z 19.5.2015 a takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. e), f) ods. 3 Tr. por. z r u š u j e rozsudok Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 4T/23/2014 z 19.5.2015 v časti - vo výroku o treste a vo výroku o náhrade škody.

Na základe § 322 ods. 3 Tr. por.
obžalovaného C. N., nar. XX.XX.XXXX v U., trvale bytom O.
H. č. XXX, okres U.,

o d s u d z u j e :

Podľa § 157 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. j) Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 12 (dvanásť) mesiacov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. výkon trestu odňatia slobody obžalovanému podmienene odkladá.
Podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. určuje skúšobnú dobu na 12 (dvanásť) mesiacov.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 4T/23/2014 z 19.5.2015 bol obžalovaný C. N. uznaný za vinného zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 138 písm. h) Tr. zák. na skutkovom základe, že:

dňa 19.7.2013 v čase okolo 13.45 hod. viedol pracovný samohybný stroj značky JCB evidenčné číslo DKZ013, ktorý mal v prednej časti pred prednými kolesami pripevnenú nakladaciu radlicu, po ceste číslo I/78 v meste Námestovo, a to smerom od obce L., pričom v kilometri 23,8, pri odbočovaní vľavo na miesto ležiace mimo cestu, v dôsledku toho, že odbočovaciemu manévru nevenoval zvýšenú pozornosť, aj vzhľadom na charakter pracovného stroja, ktorý viedol, začal vykonávať odbočovací manéver vľavo v čase, keď už bol predchádzaný motocyklom značky YAMAHA 1100A evidenčné číslo NO COBRA, ktorý viedol G. F., nar. X.XX.XXXX, v dôsledku čoho došlo k nárazu motocykla do radlice pracovného stroja a následnému pádu motocyklistu G. F. a jeho spolujazdkyne O. G., nar. X.X.XXXX na zem, kde pri uvedenom poškodený G. F., nar. X.XX.XXXX, utrpel trieštivú zlomeninu jamky pravého bedrového kĺbu s centrálnym vykĺbením hlavice stehennej kosti vpravo s posunom kostných úlomkov, zlomeninu tela strednej tretiny oboch kostí pravého predkolenia s posunom kostných úlomkov priameho (priameho) charakteru, pourazové ochrnutie ihlicového nervu pravej dolnej

končatiny, zlomeninu nosových kostí bez posunu kostných úlomkov a tržne-zmliaždenú ranu nosa s dobou liečenia a práceneschopnosti viac ako 8 mesiacov a spolujazdkyňa na motocykli poškodená O. G., nar. X.X.XXXX, utrpela trieštivú otvorenú vnútrokrábnu zlomeninu hornej časti oboch kostí pravého predkolenia s posunom kostných úlomkov IV. stupňa a tržne-zmliaždenú ranu hornej tretiny pravého predkolenia s dobou liečenia a práceneschopnosti viac ako 8 mesiacov, čím porušil ustanovenia § 3 ods. 2 písm. a), § 4 ods. 1 písm. c) a § 19 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke v platnom znení.

Za tento trestný čin bol obžalovaný odsúdený podľa § 157 ods. 2 Tr. zák., v spojení s § 36 písm. j) Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 12 mesiacov. Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. súd výkon trestu odňatia slobody podmienenečne odložil a podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. určil obžalovanému skúšobnú dobu v trvaní 24 mesiacov. Okresný súd zároveň obžalovanému uložil podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. aj trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel vo výmere 36 mesiacov.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. súd poškodených O. G. a G. F. s nárokom na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

Proti tomu rozsudku podal riadne a včas odvolanie obžalovaný C. N., a to proti výroku o vine, výroku o treste aj výroku o náhrade škody. V písomných dôvodoch odvolania prostredníctvom svojho obhajcu uviedol:

„Sme toho názoru, že prvostupňový súd nesprávne vyhodnotil vykonané dokazovanie vo vzťahu k preukázaniu, resp. nepreukázaniu zapnutia ukazovateľa o zmene smeru jazdy vľavo. Klient mal v čase pred nehodou riadne a včas zapnutý ukazovateľ zmeny smeru jazdy. Z výsluchu obžalovaného v prípravnom konaní, na ktorom zotrval i v rámci konania pred súdom, vyplýva, že obžalovaný dal v dostatočnom časovom predstihu znamenie k zmene smeru jazdy vľavo, pričom dal prednosť protiúdcim vozidlám, ktoré nijak neohrozil ani neobmedzil; následne sa opäť pozrel do spätného zrkadla, kde za ním v ľavom pruhu sa nenachádzalo žiadne motorové vozidlo, a teda mohol bezpečne odbočiť vľavo. Poškodený G. F. na hlavnom pojednávaní dňa 24.3.2015 uviedol, že nevidel, že by mal zapnutý ukazovateľ zmeny smeru jazdy. Z výpovede poškodenej O. G. vyplýva, že sa nevenovala sledovaniu diania v cestnej premávke. Svedok F. Q. na hlavnom pojednávaní dňa 19.5.2015 uviedol, že potom tam prišli, stroj JCB mal zapnuté smerovky. Svedok C. H. sa na hlavnom pojednávaní dňa 19.5.2015 vyjadril tak, že z jeho pohľadu sa nedalo zaregistrovať, či mal zapnutú smerovku. Zo znaleckého posudku Ing. Rabčana vyplýva, že v prípade, že obžalovaný v čase pred začatím odbočovania mal zapnutý ukazovateľ zmeny smeru jazdy, je technickou príčinou vzniku dopravnej nehody konanie poškodeného, ktorý mal vyčkať, dokým pracovný stroj JCB odbočí. Z uvedeného vyplýva, že dôkazné prostriedky ako výsluch obžalovaného a výsluch svedka F. Q. potvrdzujú, že v čase dopravnej nehody, resp. krátko po nej bol zapnutý ukazovateľ zmeny smeru jazdy.

Domnievame sa, že dôkazné bremeno na preukázanie všetkých znakov skutkovej podstaty prejednávaného trestného činu nie je na strane obžalovaného. Nie je teda povinnosťou obžalovaného preukazovať svoju nevinu, ale je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní preukázať vinu obžalovaného.

Z vykonaného dokazovania podľa nášho názoru vyplýva, že nie je jednoznačne preukázané, že obžalovaný v čase uskutočňovania odbočovania nemal zapnutý ukazovateľ zmeny smeru jazdy tak, ako to vyhodnotil prvostupňový súd v napadnutom rozsudku.

Pokiaľ sa súd stotožnil s výpoveďou poškodeného, ktorý si nevšimol zapnutý ukazovateľ zmeny smeru jazdy, je podľa nášho názoru potrebné zdôvodniť, z akého dôvodu súd neuveril výpovedi obžalovaného, ktorý tvrdil, že ukazovateľ zmeny smeru jazdy zapol, a výpovedi svedka Q., ktorý uviedol, že po nehode si všimol zapnutý ukazovateľ zmeny smeru jazdy.

Pokiaľ by súd vyhodnotil obranu (výpoveď) obžalovaného spočívajúcu v tvrdení, že ukazovateľ zmeny smeru jazdy zapol, ako nedôveryhodnú a tendenčnú, je potrebné uviesť, že rovnako možno považovať aj výpoveď poškodeného za motivovanú, a to snahou získať poistné plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, čo vyplýva aj zo skutočnosti, že poškodenému dodnes nebola vyplatená náhrada škody z poistenia vozidla a poškodený v rámci trestného konania za takmer 2 roky od vzniku dopravnej nehody nevyčísľil vzniknutú škodu a nežiadal, aby bol obžalovaný zaviazaný zaplatiť mu vzniknutú škodu, pričom poškodený vyhlásil, že vzniknutú škodu si bude uplatňovať z predmetného poistenia pracovného stroja. Taktiež sa domnievame, že je vylúčené považovať za tendenčnú a nedôveryhodnú výpoveď svedka Q., ktorý vypovedal, že po vzniku dopravnej nehody videl zapnutý ukazovateľ zmeny smeru jazdy.

Vzhľadom na skutočnosť, že otázku zapnutia, resp. nezapnutia ukazovateľa zmeny smeru jazdy možno považovať za ťažiskovú skutkovú otázku, ktorá má zásadný vplyv i na právne posúdenie

správnosti, resp. nesprávnosti konania poškodeného a obžalovaného ako účastníkov cestnej premávky a predmetnej dopravnej nehody, sa domnievame, že súd by mal za takejto dôkaznej situácie aplikovať zásadu in dubio pro reo, teda v pochybnostiach y prospech obžalovaného; uvedené by malo mať za následok posúdenie kolíznej situácie tak, že obžalovaný v čase vykonávania odbočovania mal zapnutý ukazovateľ zmeny smeru jazdy.

Z vykonaného dokazovania v prípravnom konaní ako aj na hlavnom pojednávaní, podľa nášho názoru jednoznačne vyplýva, že dopravná nehoda bola minimálne zapríčinená aj konaním poškodeného. Z výsluchov obžalovaného, poškodených, ako aj dotknutých svedkov vyplýva, že poškodený ako vodič motocykla jediný vykonával predbiehanie motorových vozidiel idúcich v kolóne.

Domnievame sa, že poškodený sa ako účastník cestnej premávky nesprávne ohľaduplne voči ostatným účastníkom cestnej premávky, a to najmä z dôvodu, že ako vodič motocykla vykonával predbiehanie kolóny motorových vozidiel tzv. „myšičkami“, nedbal na disciplinované vyčkanie ukončenia odbočovacieho manévru obžalovaného tak, ako to učinili ostatní účastníci cestnej premávky (kamión a ostatné motorové vozidlá idúce v kolóne), a v neposlednom rade prekročil rýchlosť povolenú v mieste a čase nehody. Motocyklista mohol zrážke zabrániť tak, že by neuskutočnil predchádzanie, ale nechal by najskôr odbočiť vozidlo JCB.

Dovoľujeme si zdôrazniť fakt, že poškodený je osobou znalou miestnych pomerov, pričom nepochybne vedel, že v danom mieste sa nachádza križovatka ciest, a teda je možné odbočiť vľavo, no ako sám uviedol, nepredpokladal, že tam bude niekto odbočovať.

Z výsluchu znalca zo dňa 8.8.2014 takisto vyplýva aj nasledovná skutočnosť týkajúca sa posudzovaného skutku v obžalobe, teda či sa pri odbočovaní z hlavnej cesty na cestu vedúcu k čističke jedná o križovatku, odpovedal znalec, že križovatkou sa rozumie miesto, kde sa cesty pretínajú alebo rozspájajú. Uvedené miesto vyzerá ako križovatka, či však skutočne ide o križovatku, je potrebné vyhodnotiť druh komunikácie, ktorá sa pripája na cestu I/78.

Z hore uvedených dôvodov zastávame názor, že v trestnom konaní bola porušená zásada uvedená v ust. § 2 ods. 12 Trestného poriadku týkajúca sa voľného hodnotenia dôkazov. Porušenie tejto zásady možno vidieť v procese zisťovania skutkového stavu, a to aj v prípade, ak odôvodnenie meritórneho rozhodnutia neobsahuje vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jedenej a právnymi závermi na strane druhej. V súlade s touto zásadou má súd vychádzať z celých výpovedí svedkov, z rozsahu a závažnosti prípadných rozdielov v ich výpovediach. Na to, aby súd mohol tvrdenia účastníkov trestného konania vyhodnotiť, je potrebné, aby posúdil prípadné rozpory medzi nimi a skúmal, prečo k nim došlo. Len tak môže súd zistiť bezpečný základ pre skutkové zistenia a pre záver o vine obžalovaného.

Vzhľadom na to, že ťažisková skutková otázka vo vzťahu k prejednávanej veci nebola na hlavnom pojednávaní preukázaná, zastávame názor, že súd v uvedenej situácii mal pristúpiť k aplikácii procesného pravidla in dubio pro reo, keďže počas trestného konania došlo k pochybnostiam o dokazovanej skutočnosti a tieto trvali aj po vykonaní a zhodnotení všetkých dôkazov, ktoré mohli reálne prispieť k objasneniu skutkového stavu. Domnievame sa, že súd uznal obžalovaného vinným len na základe jednej svedeckej výpovede, pričom ostatné dôkazy v prospech obžalovaného nevyhodnotil a nebral do úvahy. S prihliadnutím na uvedené uvádzame, že aj rozhodnutia a stanoviská najvyššieho súdu v trestných veciach hovoria jednoznačne v prospech tejto zásady.

V neposlednom rade si dovoľujeme upriamiť pozornosť na procesné pravidlo trestného konania, v zmysle ktorého obžalovaný nie je povinný dokazovať svoju nevinu. Pokiaľ je úlohou obžaloby pri odsúdení preukázať vinu obžalovanému, pre svoje oslobodenie nemusí obžalovaný preukázať svoju nevinu. V súlade s uvedeným pravidlom stačí, keď preukáže, že jeho vina je sporná, že výsledky dokazovania sú neúplné, protirečia si a nevedú k jednoznačnému záveru o jeho vine. Práve takéto protichodné tvrdenia v predmetnom trestnom konaní nastali.

S prihliadnutím na všetky uvedené skutočnosti sme toho názoru, že rozhodnutie prvostupňového súdu nie je vecne správne a vzhľadom na osobitosti konkrétneho prípadu je v rozpore so základnými zásadami trestného konania. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že súd na základe predložených a vykonaných dôkazov nedostatočne zistil skutkový stav a svoje rozhodnutie neodôvodnil vyčerpávajúcim a zrozumiteľným spôsobom.“

Navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil postupom podľa § 321 ods. 1 písm. a), b), c), d) Tr. por. a vec vrátil okresnému súdu na nové pojednanie a rozhodnutie.

Príslušný prokurátor v písomnom vyjadrení k odvolaniu obžalovaného uviedol, že odvolanie neobsahuje žiadne nové skutočnosti, ako tie, ktoré boli už prvostupňovému súdu známe v rámci hlavného pojednania, s ktorými sa súd riadne vysporiadal a rozhodol. Obžalovaný, ako riadne znalý miestnych

pomerov, keďže odbočoval z hlavnej cesty v mieste, kde nie je dopravným označením označená križovatka, mal dbať na zvýšenú pozornosť vo vzťahu k ostatným účastníkom cestnej premávky, a to aj vzhľadom k charakteru jeho dopravného prostriedku, u ktorého pri odbočení, resp. zatočení kolies dochádza, resp. došlo k premiestneniu ako prvej radlice do protismeru, do ktorej narazil obiehajúci motocyklista, následkom čoho došlo k spôsobeniu ťažkej ujmy na zdraví poškodeným. Odvolanie obžalovaného navrhol ako nedôvodné zamietnuť.

Poškodení G. F. a O. G. v písomnom vyjadrení k odvolaniu obžalovaného uviedli, že odvolacie dôvody považujú za neopodstatnené a právne nevýznamné. S námietkami obžalovaného sa prvostupňový súd v priebehu dokazovania náležitým spôsobom vysporiadal. Na základe záverov znaleckého posudku bola jednoznačne konštatovaná zodpovednosť obžalovaného za vznik dopravnej nehody. Navrhli, aby krajský súd rozsudok prvostupňového súdu ako vecne správny potvrdil.

Krajský súd, ako súd odvolací, predtým, ako začal plniť svoju preskúmovaciu povinnosť podľa § 317 Tr. por., zistil, že odvolanie obžalovaného bolo podané včas, v lehote stanovenej § 309 Tr. por., odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v súlade s § 307 ods. 1 písm. b) Tr. por., obsah odvolania spĺňa náležitosti § 311 ods. 1, 2 Tr. por. a nedošlo k vzdaniu sa práva na podanie odvolania alebo k späťvzatiu podaného odvolania v zmysle § 312 Tr. por., a preto odvolací súd nepostupoval podľa § 316 Tr. por.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Mal pritom na zreteli aj povinnosť prihliadnuť na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Podľa § 2 ods. 10 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. S rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia, založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Predovšetkým je potrebné uviesť, že súd prvého stupňa v samotnej podstate - v merite veci rozhodol správne.

Aj podľa názoru krajského súdu odsudzujúci výrok prvostupňového súdu je správny, zákonný a má dostatočnú oporu vo vykonaných dôkazoch.

Okresný súd v konaní postupoval tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na jeho rozhodnutie. Starostlivo objasňoval okolnosti svedčiace proti obžalovanému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech. Vykonané dôkazy hodnotil podľa svojho vnútorného presvedčenia, založeného na uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne. V odôvodnení napadnutého rozsudku vyložil, ktoré skutočnosti a prečo vzal za dokázané a o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia, taktiež akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov.

Pokiaľ ide o skutkové zistenia okresného súdu, krajský súd nemá žiadne pochybnosti, že súdený skutok sa stal a že tento spáchal obžalovaný C. N.. V tomto smere okresný súd veľmi výstižne a presvedčivo v odôvodnení napadnutého rozsudku vysvetlil, na základe akých dôkazov a zistení z nich vyplývajúcich dospel k záveru o vine obžalovaného. Na takomto základe potom okresný súd vyvodil z dôkazov o podstate súdeného trestného činu zistenia, ktoré sú správne.

Krajský súd ďalej poznamenáva, že pokiaľ sa skutkové závery prvostupňového súdu zakladajú na vnútornom presvedčení, získanom po starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu a tieto závery boli vyvedené na podklade úplného zistenia skutočného stavu veci a úvahám, ktorými sa k takýmto záverom došlo, nemožno vytknúť nedôslednosť alebo vnútorné rozpory, nemožno im potom v prospech obžalovaného úspešne odporovať odvolaním len preto, že súd mohol dospieť aj k iným záverom, keby sa bol spravoval inými úvahami.

Súd prvého stupňa sa zaoberal a vysporiadal s návrhmi na dokazovanie, skutkovou a právnou argumentáciou strán v konaní pri dodržaní princípov kontradiktórnosti konania. Skutočnosť, že odvolateľ sa nestotožnil so skutkovými a právnymi názormi súdu prvého stupňa v napadnutom rozsudku, nemôže sama o sebe viesť odvolací súd k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti záverov vyslovených súdom prvého stupňa.

Krajský súd po preskúmaní hodnotenia dôkazov vykonaných okresným súdom nezistil, že by súd prvého stupňa pri hodnotení dôkazov nepostupoval podľa zákona v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. a vykonané dôkazy by vyhodnotil jednostranne v neprospech obžalovaného.

Odvolací súd sa stotožnil s vyhodnotením dôkaznej situácie tak, ako to urobil okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku.

Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva obžalovaného, ak si neosvojí ním navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jeho výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov.

Právna kvalifikácia súdeného skutku ako prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák., s poukazom na § 138 písm. h) Tr. zák., aj podľa názoru krajského súdu zodpovedá správnym úvahám súdu prvého stupňa v tomto smere a všetkým zákonným predpokladom na posúdenie prejednávaneho skutku práve podľa vyššie uvedených zákonných ustanovení. Krajský súd navyše dodáva, že prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. sa dopustí ten, kto inému z nedbanlivosti spôsobí ťažkú ujmu na zdraví a čin spácha závažnejším spôsobom konania. V danom prípade obžalovaný spáchal trestný čin porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, ktorú skutočnosť odvolací súd považuje za závažnejší spôsob konania v zmysle § 138 písm. h) Tr. zák.

Podmienkou, aby bolo možné konštatovať, že ide o porušenie dôležitej povinnosti vyplývajúcej zo zamestnania páchatel'a, z jeho povolania, postavenia alebo funkcie alebo uloženej mu podľa zákona, je zistenie, že medzi porušením tejto povinnosti a následkom je príčinná súvislosť, t.j. že konanie páchatel'a, pokryté zavinením, je tou skutočnosťou, bez ktorej by následok nenastal, alebo by nenastal takým spôsobom, ako nastal.

V danom prípade obžalovaný spáchal trestný čin porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona. Obžalovaný, ktorý v kritickom čase viedol pracovný samohybný stroj značky JCB, ev.č. DKZ013, ako vodič motorového vozidla porušil povinnosť podľa § 3 ods. 2 písm. a) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke správať sa disciplinovane a ohľaduplne tak, aby neohrozil bezpečnosť alebo plynulosť cestnej premávky, pritom je povinný prispôbiť svoje správanie najmä stavebnému, dopravno-technickému stavu cesty, situácii v cestnej premávke, poveternostným podmienkam a svojim schopnostiam, ďalej porušil povinnosť podľa § 4 ods. 1 písm. c) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke venovať sa plne vedeniu vozidla a sledovať situáciu v cestnej premávke, porušil tiež § 19 ods. 1, veta druhá a tretia zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov, podľa ktorého vodič pri odbočovaní nesmie ohroziť vodiča idúceho za ním. Vodič je povinný pri odbočovaní dbať na zvýšenú opatrnosť.

Po subjektívnej stránke tento trestný čin vyžaduje zavinenie z nedbanlivosti v zmysle § 16 Tr. zák. Páchatel' tohto trestného činu nemal úmysel inému spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví, ale napriek tomu, hoci z nedbanlivosti, inému spôsobil ťažkú ujmu na zdraví (napr. pri dopravnej nehode). Vedomá nedbanlivosť je budovaná na vedomí možnosti vzniku následku, čo predpokladá schopnosť páchatel'a rozpoznať a zhodnotiť okolnosti, ktoré vytvárajú možné nebezpečenstvo pre záujem chránený zákonom. Pri nevedomej nedbanlivosti zakladá Trestný zákon zodpovednosť za trestný čin na povinnosti a súčasne i možnosti predvídať možnosť poruchy alebo ohrozenia záujmu chráneného zákonom. Kritériom nedbanlivosti pre obidve jej formy je zachovanie určitej miery opatrnosti. Objektívne vymedzenie miery opatrnosti vyžaduje od každého spravidla rovnakú mieru opatrnosti. Subjektívne vymedzenie miery

opatrnosti vyžaduje, aby sa okrem miery povinnej opatrnosti (objektívne kritérium) vzalo do úvahy aj subjektívne vymedzenie tejto opatrnosti, ktorú je páchatel' v konkrétnom prípade schopný vynaložiť (individuálne hľadisko). Preto o zavinenie z nevedomej nedbanlivosti podľa § 16 písm. b) Tr. zák. ide len vtedy, ak povinnosť a možnosť predvídať porušenie alebo ohrozenie záujmu chráneného Trestným zákonom sú dané súčasne. Nedostatok jednej z týchto zložiek znamená, že čin je nezavinený. Príčinná súvislosť medzi porušením povinnej opatrnosti a následkom je základným predpokladom zavinenia z nedbanlivosti. Zavinenie musí zahŕňať všetky znaky charakterizujúce objektívnu stránku trestného činu, teda aj príčinný vzťah medzi konaním páchatel'a a následkom trestného činu.

Subjektívna stránka zahŕňa znaky vzťahujúce sa na psychiku páchatel'a. Najvýznamnejší z nich je zavinenie, ktoré má formu úmyslu alebo nedbanlivosti. Zavinenie predstavuje vnútorný psychický vzťah páchatel'a k podstatným zložkám trestného činu a vzťahuje sa k porušeniu alebo ohrozeniu záujmu chráneného Trestným zákonom spôsobom uvedeným v Trestnom zákone. Vzťahuje sa na priebeh páchatel'ovho trestného činu, ktorý sa prejavil v objektívnej realite a ktorý zodpovedá znakom skutkovej podstaty trestného činu. Príčinný vzťah spája konanie s následkom. Základným predpokladom trestnej zodpovednosti je bezpečné zistenie príčinného pôsobenia konania obžalovaného na spoločenské vzťahy a toho, či toto konanie má znaky zavinenia.

Páchatel' je trestne zodpovedný za následok, ktorý spôsobil, len pokiaľ, pokiaľ ho zaviniť. Zavinenie aspoň z nevedomej nedbanlivosti je dané vtedy, ak sa preukáže, že páchatel' si mal a mohol predstaviť, že príčinný vzťah medzi jeho konaním a následkom sa môže rozvinúť tak, ako sa rozvinul. Pre páchatel'a nepredvídateľný príčinný priebeh nie je v zavinení obsiahnutý a páchatel' nezodpovedá za následok, ktorý takto nastane.

Zavinenie z nedbanlivosti (v oboch formách) nie je vylúčené spoluzavinením iných osôb, vrátane poškodeného.

Konanie páchatel'a má povahu príčiny aj vtedy, ak okrem jeho konania spôsobilo následok aj konanie ďalšej osoby (vrátane poškodeného). Príčinná súvislosť medzi konaním páchatel'a a následkom sa totiž neprerušuje ani v prípade, ak ku konaniu páchatel'a pristúpi ďalšia skutočnosť, ktorá spolupôsobí pri vzniku následku, ale konanie páchatel'a zostáva takou skutočnosťou, bez ktorej by k následku nedošlo. Dôležité pritom je, aby konanie páchatel'a z hľadiska spôsobeného následku bolo príčinou dostatočne významnou.

Súd prvého stupňa sa týmito úvahami vo vzťahu k súdenému trestnému činu dôsledne riadil a jeho závery, že zistil zavinenie obžalovaného, sú správne. Okresný súd v napadnutom rozsudku veľmi podrobne rozpísal skutkové i právne dôvody, pre ktoré obžalovaného uznal za vinného z vyššie uvedeného prečinu. Dôvody napadnutého rozsudku sú zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce zo skutkových okolností prípadu a relevantných právnych noriem. Odvolací súd pripomína, že v dvojinstančnom súdnom konaní rozhodnutia súdov tvoria jednotu a pri existencii vysoko kvalifikovaného rozhodnutia súdu prvého stupňa odvolaciemu súdu neostáva nič iné, len v podrobnostiach poukázať na správne a erudované dôvody, na ktorých samosudkyňa okresného súdu založila svoje rozhodnutie.

Odvolací súd v posudzovanom prípade ďalej zdôrazňuje, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní.

Obžalovaný odvolanie založil aj na opakovaných dôvodoch svojej obhajoby použitej v konaní pred súdom prvého stupňa. S jeho námietkami, skutkovými a právnymi, sa ale súd prvého stupňa v rozhodnutí riadne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na odvolacom súde.

Obžalovaný C. N. sa od začiatku trestného konania necítil byť vinný zo žalovaného trestného činu. Na svoju obhajobu uvádzal, že dal v dostatočnom časovom predstihu znamenie k zmene smeru jazdy vľavo, pričom dal prednosť protiúdcim vozidlám, ktoré nijakým spôsobom neohrozil, ani neobmedzil. Následne sa opäť pozrel do spätného zrkadla, kde za ním v ľavom jazdnom pruhu sa nenachádzalo žiadne motorové vozidlo, a teda mohol bezpečne odbočiť vľavo.

Vo veci predmetnej dopravnej nehody bol vypracovaný znalecký posudok z odboru doprava cestná súdnym znalcom Ing. Jánom Rabčanom.

Krajský súd v uvedených súvislostiach zdôrazňuje, že súd je povinný hodnotiť aj znalecký posudok na základe starostlivého uváženia všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne s ostatnými dôkazmi (R 40/1969). Súd hodnotí znalecký posudok voľne ako každý iný dôkaz a nie je ním bezpodmienečne viazaný. Nemôže síce ľubovoľne nahradiť odborný názor znalca vlastným, v danej veci laickým názorom, ale môže a je povinný preveriť znalecký posudok najmä z toho hľadiska, či znalec prihliadol na všetky skutočnosti, ktoré majú význam pre podanie posudku, či sa skutkové východiská znaleckého posudku opierajú o skutočnosti náležite zistené v trestnom konaní, či naopak, o skutočnosti, ktoré sú pochybné alebo dokonca také, ktoré logicky odporujú iným výsledkom dokazovania a či riešenie znalca logicky vyplýva z týchto podkladov (R 40/1972). Pochybnosti o záveroch znaleckého posudku sa musia zakladať na konkrétnych okolnostiach, ktoré tieto pochybnosti vyvolávajú. Len vtedy je namieste postup podľa § 146 Tr. por. (Rt 56/94 II).

Súd prvého stupňa po zhodnotení záverov znaleckej expertízy - znaleckého posudku z odboru doprava cestná, ktorý vo veci vypracoval súdny znalec Ing. Ján Rabčan, a obsahu výsluchu súdneho znalca v konaní pred súdom jednotlivo i v súhrne s ostatnými dôkazmi správne rozhodol, že je dané zavinenie obžalovaného na vzniku dopravnej nehody a na vzniku ťažkej ujmy na zdraví poškodených G. F. a O. G.. Vo vzťahu k samému priebehu nehodového deja a zavineniu predmetnej nehody krajský súd konštatuje, že súdny znalec Ing. Ján Rabčan v tomto smere podal objektívny, stavu veci a zákonu zodpovedajúci znalecký posudok, ktorý oprel predovšetkým o nikým nespochybniteľné vecné stopy a technické údaje. Príčinou nehody z technického hľadiska podľa súdneho znalca Ing. Jána Rabčana bolo to, že obžalovaný bol v čase začiatku svojho odbočovacieho manévru jednoznačne predchádzaný motocyklom, pričom odbočovanie začal takým spôsobom, že vodič motocykla nemal možnosť zo svojej rýchlosti zrážke zabrániť. Z polohy a rýchlosti motocykla mohol obžalovaný pri sledovaní situácie cez ľavé spätné zrkadlo vyhodnotiť, že je už predchádzaný. Ako je vidieť na obrázkoch na str. 38 a 39 znaleckého posudku, obžalovaný mohol motocykel vidieť dostatočne dlhý čas v ľavom spätnom zrkadle.

Neobstojí preto obrana obžalovaného, ktorý vypovedal, že sa pred odbočovaním pozrel do spätného zrkadla a žiadne motorové vozidlo nevidel. Ak by sa obžalovaný plne venoval vedeniu motorového vozidla, riadne sledoval situáciu v cestnej premávke, zistil by, že ho v čase odbočovania predchádza motocykel poškodeného a hrozí mu s týmto vozidlom kolízia. Súdny znalec sa vyjadril jednoznačne, že v polohe a rýchlosti motocykla mal obžalovaný technické signály na to, aby s vozidlom neodbočoval, ale nechal prejsť najskôr motocykel a až potom vykonal odbočovanie. Dopravnej nehode mohol obžalovaný včas predísť, keby neodbočoval vľavo vo chvíli, keď už jeho vozidlo bolo predchádzané z ľavej strany.

Vzhľadom na výsledky znaleckej expertízy z odboru doprava cestná neobstojí ani odvolacia námietka obžalovaného, že otázka včasného zapnutia, resp. nezapnutia ukazovateľa zmeny smeru jazdy zo strany obžalovaného má vplyv na posúdenie správnosti konania poškodeného a obžalovaného vo vzťahu k predmetnej dopravnej nehode. Súdny znalec Ing. Ján Rabčan sa vyjadril, že:

1/ ak nebolo zapnuté ľavé smerové svetlo vozidla JCB včas, potom technickou príčinou vzniku dopravnej nehody je nesprávna technika jazdy vodiča vozidla JCB (obžalovaného), ktorý začal odbočovanie aj napriek tomu, že už bol jednoznačne predchádzaný motocyklom a tento bol v ľavom jazdnom pruhu.

2/ ak bolo zapnuté ľavé smerové svetlo vozidla JCB včas, potom technickou príčinou vzniku dopravnej nehody je súčinnosť nesprávnej techniky jazdy vodiča vozidla JCB, ktorý začal odbočovanie aj napriek tomu, že už bol jednoznačne predchádzaný motocyklom a tento bol v ľavom jazdnom pruhu, a nesprávnej techniky jazdy vodiča motocykla, ktorý vykonával predchádzanie vozidla aj napriek tomu, že toto malo zapnuté ľavé smerové svetlo včas.

Niet pochybností o tom, že poškodený v kritickom čase porušil dopravné predpisy tým, že prekročil maximálne povolenú rýchlosť jazdy. Zo znaleckého posudku súdneho znalca Ing. Jána Rabčana vyplýva, že poškodený ako druhý účastník cestnej premávky porušoval jej pravidlá tým, že motocykel viedol v kritickom čase rýchlosťou o 1 až 11 km/h vyššou, ako je maximálna povolená rýchlosť v úseku.

Krajský súd uzatvára, že bezprostrednou príčinou zrážky motorového vozidla obžalovaného s motocyklom poškodeného nebol úkon poškodeného, ale konanie obžalovaného spočívajúce v tom,

že začal odbočovať vľavo v čase, keď bol predchádzaný z ľavej strany motocyklom poškodeného. Z výsledkov vo veci vykonaného dokazovania jednoznačne a bez najmenších pochybností vyplýva, že to bol práve obžalovaný, ktorý spôsobom svojej jazdy zavinil vznik predmetnej dopravnej nehody a vznik ťažkej ujmy na zdraví poškodených G. F. a O. G.. Obžalovaný tak svojím nezodpovedným konaním vystavil účastníkov cestnej premávky ohrozeniu na zdraví a živote. V konečnom dôsledku spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej utrpeli poškodení ťažkú ujmu na zdraví, tak ako to má na mysli ustanovenie § 157 Tr. zák. v spojení s § 123 ods. 3 Tr. zák.

K výroku o treste

Odvolačný súd po preskúmaní výroku o treste dospel k záveru, že trest odňatia slobody vo výmere 12 mesiacov s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní 24 mesiacov spolu s trestom zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel vo výmere 36 mesiacov za daných okolností nezodpovedá požiadavke primeranosti - proporcionálnosti trestu.

Pri úvahách, aký druh a výmera trestu by spravodlivo zohľadňovali konanie obžalovanej, jej zavinenie, následok, pohnútku, osobu, pomery a možnosti jej nápravy a v neposlednom rade aj poľahčujúce a priťažujúce okolnosti, vychádzal aj odvolací súd zo zásady, že trest je právnym následkom trestného činu, a teda musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu). Trest je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, na ochranu spoločnosti, jednak pred páchatelom trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabráneniu v trestnej činnosti) a prvok individuálnej prevencie (výchovy k riadnemu životu - rehabilitácia), a jednak aj voči ďalším občanom - potencionálnym páchatelom, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovné pôsobenie trestu na ostatných členov spoločnosti). Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatel'a (retribúcia).

Podľa § 34 ods. 2, 3, 4 Tr. zák. páchatel'ovi možno uložiť len taký druh trestu a len v takej výmere, ako je to ustanovené v tomto zákone, pričom tento zákon v osobitnej časti ustanovuje len trestné sadzby trestu odňatia slobody. Trest má postihovať iba páchatel'a, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby. Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Podľa § 34 ods. 1 Tr. zák. trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatel'om tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou.

Podľa § 36 písm. j) Tr. zák. poľahčujúcou okolnosťou je to, že páchatel' viedol pred spáchaním trestného činu riadny život.

Podľa § 61 ods. 1 Tr. zák. trest zákazu činnosti spočíva v tom, že sa odsúdenému po dobu výkonu tohto trestu zakazuje výkon určitého zamestnania, povolania alebo funkcie alebo takej činnosti, na ktorú treba osobitné povolenie alebo ktorej podmienky výkonu upravuje osobitný predpis.

Krajský súd považuje v zmysle vyššie uvedených právnych úvah trest odňatia slobody vo výmere 12 mesiacov s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní 12 mesiacov, bez potreby uloženia trestu zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel, s prihliadnutím na jednu poľahčujúcu okolnosť (§ 36 písm. j) Tr. zák.), za spravodlivý a objektívny obraz potrieb individuálnej a najmä generálnej prevencie; takýto trest aj v plnej miere odzrkadľuje stupeň nebezpečnosti spáchaného činu pre spoločnosť, ako aj možnosť nápravy a pomery obžalovaného.

K výroku o náhrade škody

Krajský súd preskúmal výrok o náhrade škody a zistil, že okresný súd pochybil, keď postupom podľa § 288 ods. 1 Tr. por. poškodených G. F. a O. G. s ich nárokmi na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie. V uvedených súvislostiach treba uviesť, že podmienkou rozhodovania o náhrade škody

v adhéznom konaní je riadne a včasné uplatnenie nároku na náhradu škody poškodeným. Bez splnenia tejto podmienky nemôže súd o náhrade škody rozhodovať. Zo spisového materiálu, najmä však z vyjadrenia splnomocnenca poškodených na prvom hlavnom pojednávaní je zistiteľné, že v trestnom konaní si poškodení voči obžalovanému neuplatňujú nárok na náhradu škody. Túto si budú uplatňovať v občianskom súdom konaní (č.l. 286). Okresný súd porušil zákon predovšetkým v ustanovení § 46 ods. 3 Tr. por. a § 288 ods. 1 Tr. por. Krajský súd preto podľa § 321 ods. 1 písm. f) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok aj v časti vo výroku o náhrade škody.

Odvolačí súd preskúmal správnosť konania, ktoré predchádzalo napadnutým výrokom rozsudku, a nezistil žiadne pochybenie. Nezistil ani chyby, ktoré odvolaním neboli vytýkané a ktoré by boli takej povahy, že by odôvodňovali po právoplatnosti rozsudku podanie mimoriadneho opravného prostriedku, a to dovolania na základe ustanovenia § 371 ods. 1 Tr. por.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.